

verspild vertuig gebracht
stuk op
aan het
p. groote
infra- en
t, er zijn
wat met
in zelfs al
aan ze de
verre te
naad zijn,
gmakende
de strijd
nd om de
dat Gods
bouwd in

zaak van
ynode te
eschilpunt
onder de
de blijven
n waarom
gevoelen
innen ver-
moeten
voor een
grondelijk
tootmoed
„ten deele
de zijden
ng, waar-
van den
uadsbesluit
rden van
oor beide
erde erve

dankbaar,
igde wijze
e, dat het
daar onze
als Calvin
orgestaan
n besche-
ke critiek,
merika op
is meenen
erder had
al kunnen
per in den
ralapsarier
is, dat
lavinsk in
niet voor
hoogstens
van het
aparisme,
fie in het
dt te kort

ok tot deze
had en
e, die voor
moods zelf
of andere
beeld met
r nu onze
te om te
le Kerken
en beliden
er critiek

we nader
ur nu reeds
in Utrecht
geschieden
ging juist
toijster zelf
eft, hopen
n zijn ge-

uze Gere-
schritten,
het infra-
f hebben,
preekt het
belijdenis-
den is het
en en te
nulier sluit
et de be-
is, kan in
iet onder-
aandeek-
een even-
er scherp
at de per-
uifende
uondeling,
heim zal
mogelijk
e Generale
oy gelijk,
s van onze
apsaristen
in of van
e Synode
n worden

juist ge-
uitspraak
di op dit
t, nam o. i.
it in. Ze
briften ten
verkiezing
volgen”,
de supra-
iten of te
e, dat de
eschilpunt
en dat al-
prapra-
er Geref-
stellen”,
zich zelf
oorstond,

dhaven in
wige uit-
niet name
op grond
te die uit-
tezien ge-
het wel-

individuele of massale bearbeiding.
De individuele methode, die verrewer het meest wordt toegepast, is deze, dat men de volkleden en de enkelingen van het volk, tracht te bewerken. Men let niet op het bosch, maar moet zich richten op de boom. Men vraagt er niet naar, of iemand kluisenaar of landvoogd is. Vooral de Herenhuizen, die de individuen, de enkelingen, tot het geloof moeten brengen, o.a. Spangenberg.

De massale methode richt zich eerst op de hoofden des volks, en zijn die gewonnen, dan moet het heel volk goedschiks kwaadschiks wel volgen. Rome deed zoo, en was niet kiesch in het gebruik der middelen, want met het woord: „Dwingt ze om in te gaan” verdedigt ze hare methode om met het zwaard zelfs de volkeren te bekeeren.

Wij, Geref., zijn met zulke methode niet ingenomen, want om een groote massa gedoopten die in hun hart Heidenen bleven, geven we niet. Ze zijn gelijk aan dat gemene volk dat met Israël mee uit Egypte trok, en dat Gods volk veelzins tot een valstrik was.

Toch hebben we ook tegen de individuele methode bezwaren, en wel deze: 1. ze duurt zoo lang, 2. ze kost zoo veel, 3. ze komt bijna nooit tot haar doel. De statistiek leert ook dat het aantal geborenen het aantal bekeerden overtreft.

De rechte methode ligt in het midden, d.w.z. we willen een nationale bearbeiding, van uit de centra des volks, waar de pols van het volkaleven gevoeld wordt, — maar tegelijk ook een persoonlijke bearbeiding dergenen die onder het woord komen.

De religie toch is eigendom van één en van velen. Ze is organisch met het gehele volk verbonden. Ge hebt niet te doen met den afgedoofden dienst van één enkele, maar van heel een volk; en die oefent daar invloed uit op geboorte, opvoeding, huwelijk, kunst, wetenschap, ziekte, dood. De missionaire Dienaar moet werkzaam zijn tot wedergeboorte van het gehele volk; moet daartoe zich wenden tot het gansche volk in al zijne rangen en standen, en dan alleen, zal die bearbeiding van het geheel hem bij de bearbeiding van de enkelingen omgeven ten goede komen. Dat is werken als het sunderig in de drie maten meels, en niet als een drijven van een oliedrappel op de wateren.

Daarom moeten de centra aangepakt. Wie Nederland wil bewerken, gaat niet naar Urk, noch naar Kootwijk, al ligt 't ook in 't midden van het land.

Paulus ging naar de centra van het Grieksch en Romeinsche volkaleven, naar Corinthe, Athene, Rome. Daar in moet hij zijn ons groote voorbeeld. De Zending moet aanvallen en optreden, als een geestelijk kampioen tegenover de stelsels van het Heidendom. Hij moet er slag van hebben om (naar Sadrach's woord) de lieden met het woord dood te slaan. De valsche bevrediging, die het Heidendom schenkt, moet door hem worden onmaskerd. Zekere bevrediging geeft de afgodendienst, maar niet de ware. Dat moet aangevoeld, veelbaer gemaakt. Zoo komt het Christendom tot zijn recht, waar het aan de diepte vragen van het hart alleen ware bevrediging geeft.

Ook moet de missionaris zich weten aangepast te maken bij de conscientie des volks. In ieder volk zijn elementen aanwezig, die hij moet aanvaullen. Het uitgangspunt van zijne prediking vindet hij in het hart zijner toehoorders. Op het stramien der natuurlijke Godskennis bodure bij de kennis der bijzondere Openbaring. Denk aan Paulus' rede op den Areopagus te Athene. Hij begon met het opschrift op dat altaar: den onbekenden God, en trachtte winst te behalen voor het Koninkrijk Gods met hetgeen bij de Heidenen gevonden werd. Beriep hij zich niet op een der Grieksch dichters, die het volk kende? Onder de Heidenen schittert ook nog zoveel heilrijks dat er is door de gemeene genade Gods, en juist omdat dit ook uit God is, moet de missionaire Dienaar het gebruiken.

En bij dat alles vindt hij ook nog spraken van bovennatuurlijk licht, verhalen die het gemeenegezin der gansche menscheit, zoals de traditie omtrent Paradijs en Zondvloed. Met dat alles moet hij winst doen voor de sake Gods.

De derde methode raakt de angst, hoe die moet worden geborgen. De Zending mag niet gelijk zijn aan aan de struifvogel, die hare jongen niet kent, waarvan de Heere zegt in het boek Job dat zij hare eieren in de aarde laat, en in het stof die verwarmt, en vergeet dat de voet die drukken dan en de dieren des velds die vertrapten kunnen, en die zich verhardt tegen hare jongen, alsof zij de hare niet waren, doch waarvan ook nog geschreven staat: God heeft haar van wijsheid onthout en heeft haar van het verstand niets meegedeeld.

Wat in de Zending door moeielvollen arbeid tot stand wordt gebracht, moet ook zoo uittekend mogelijk worden bewaard.

Dat kan onmogelijk in de moderne Protestantische Indische Staatskerk, waar alleen geestelijke dorheid is te vinden. Daarom moeten plaatselijke kerken geïnstitueerd worden. Zoodra er plaatselijke broeders uit de Heidenwereld gekomen zijn tot kennis van God en Goddelijke zaken, kan men overgaan tot kerkformatie, tot instelling der ambten. En dan moet het niet bij beginsels van kerkes blijven, maar de Zending moet ook aan hare zelfvolmaking arbeiden. Dit doel staat ons voor oogen, levende groeiende, bloeiende kerken van Christus in Indie te krijgen. En als die tot zelfbewustzijn en tot zelfstandigheid gekomen zijn, is onze voeding niet langer noodig.

Met een toepasselijk woord eindigt spreker zijn opwekkende rede. Verlangt uwe armen, zoo riep hij ons toe, verduubelt uwe krachten. „Is een werk voor de eeuwigheid, die gij ter hand neemt. Tracht goed thuis te komen in de Zending-geschiedenis, en uw hart zal voor deze zaak steeds meer open gaan. Hier geldt zeker onbekend maakt onbemind. En zoo de Zending uw hart heeft, heeft ze ook uw gaven en uw gebed. Beide zijn haar o zoo noodig. Zonder uwe gaven kan de beste methode niet toegepast, en zonder uw gebed baat die methode niets, want vergeefs zouden we arbeiden zoo God Zijn hulp aan 't werk ontzegt. Wij moeten doen wat we maar eenigzins kunnen, en dat is: den Acoluap in het verster leggen, omdat de wind de snaren bevoert en het lieflijke geluid doe ruischen. Arbeidende, bidden, we: Ontwaak, noordewind! en kom, gij zuidewind! doorwaai mijnen hof, dat zijne speerijen uitvloeiend! O, dat mijn liefste tot Zijnen hof kwame, en atc Zijne edele vruchten!

Het is uitsmeeden gezien, dat de Zeeuwsche Kerken, eer ze den zendingarbeid ter hand nemen, zich eerst over de rechte zendingmethode laten inlichten.

En ze konden daarbij geen beteren praed- viseur vragen dan Da. Renkema, zoals dit keurig en principieele referaat bewijst. Moge nu spoedig op het zeggen het doen volgen en ook Zeeland een eigen zendingdienaar uitzenden.

Officieele Berichten.

Herbouw der afgebrande kerk te Vreeland.

Sedert 8 Mei j.l. is voor dit goede doel, de Heere zij er voor geprezen, tot onze groote vreugde ontvangen bij Da. Maan, van Geref. kerken: te Oudshoorn 3; Dedemsvaart 10; Sloterdijk 250; Groningen B/5, en Waddingsveen 250. Gevonden in de kerkcollecten: te Zeist 4 en 7350; Raard c.a. 150; Utrecht 3760, en Leiden 1. Vermaand door Me. v. D., Utr. 225, Me. A. B., Amst. bruiloftspartij 250, en door Me. van O. te Amst., H. 25, D. v. E. 10, T. G. 10, P. N. H. 5, C. A. H. 5, v. E. 10, T. B. 250, N. N. 250, Mevr. G. 250, Mevr. M. 1, J. F. B. 250, D. S. 3, W. A. 1, A.

S. 1, G. A. G. 250, X. X. 1, fam. F. 250, S. 250, W. F. H. 250, G. G. 5, Mevr. B. 2, A. v. B. 1, G. B. 150, A. M. 1, fam. W. 150, J. W. 180, v. V. 2, Mevr. H. 250, G. 150, M. B. 250, R. V. 250, N. N. 250, V. D. 250, J. W. K. 250, N. N. 1, R. C. V. 250, J. R. 250, N. N. 250, W. W. 250, W. W. 2, I. 150, N. N. 30, G. F. 1, v. d. L. 1050, I. 5, J. en M. 250, N. N. 20 en J. E. V. te Barendr. 250, samen 150.

Giften: van J. M. te Zw. 5; door Da. v. L. te Gref., Me. Wed. K. 60; N. N. 10; Jan v. Z. 250; G. H. 's Gravenh. 1; D. v. K. Oppen. 250; door Da. K. Utr. N. N. 1, en enige meisjes 350; Me. T. Rott 1; V. D. Nussp. 10; W. G. B. Amst. 350; G. v. S. Noordel. 150, en N. N. 1.

Bij H. v. Emmerik: van D. K. te Hilv. 10. Met inbegrip van onze vorige verantwoording blijft er nu te samen 481.85 uit liefde van buiten de gemeente gegeven. Doch er is heden nog 1800 te kort. En nu de bouw is aangevangen, moet ook spoedig de eerste termijn der aannemingssom betaald worden. Wie is er in staat en gewillig onder u, lezers, versamelaars en kerkeraden, niemand uitgesloten, om mede te helpen?

„Onze menschen hebben van geven verstand, dat hebben zij meermalen getoond” (Standaard 7 Mei j.l.). En „wie er (met het yeld) zijn God met dient, ook door de liefdadigheid mee te oefenen, voor dien ontleent het daaraan zijn waarde” (Heraut 20 Mei j.l.). Deze schoone uitspraken troffen mij, ook u? — Wilt er dan naar handelen. Moge de Heere dan zeggen tot het Noorden: „geef!” en tot het Zuiden: „houd niet terug!” terwijl ook van het Oosten en Westen des lands, of waar ook onze broeders en zusters deze roepstem vernemen, zij er een gunstig oor aan verleen. Wij hopen, dat ook andere Kerkhoden hieraan mede werken zullen, gelijk zij zijdelings vernam, dat de Geldersche reeds deed. Voor alle verleende en nog te wachten hulp, nu en bij voorbaat weder onzen vriendelijken dank.

Namens den kerkeraad,
Da. W. MAAN.

Vreeland, 5 Juni 1906.

Buitenland.

Engeland. Het Anti-Puriteinsch verbond. — De Protestant Truth Society.

In Engeland heeft zich een „anti-Puriteinsch verbond” gevormd, dat ten doel heeft „de vermakelijken van het volk te beveiligen” tegen de aanvallen van zene „Puriteinsche reactie”. De mannen van dien bond stellen zich ook voor, oppositie te gaan voeren tegen veel dat onder den naam van Temperance „reform” doorgaat, en strijd te voeren tegen de belemmeringen die de overheid in den weg legt aan het beoefenen van de danskunst. Ook wil de bond „alle pogingen weerstaan om het volk een engachtig en bitter Sabbatarianisme op te dwingen”. Gelukkig dat er in Engeland nog vele mannen gevonden worden, die in den Engelschen Zondag een zegen zien voor het volk, en er met alle macht voor ijveren om hem te behouden.

Van veel ernstiger beteekenis voor het Engelsche volk achten wij het, dat 'e Ritualistiese partij in de Engelsche staatskerk triumfeerend kan constateeren, dat de Protestantische geest al zwakker en onverschilliger zich openbaart. Het orgaan der Ritualisten, de Church Times, noemt het Heilig Avondmaal „de parochiale mis”, en daartegen wordt niet geprotesteerd dan alleen in Roomsche bladen, wier redacteuren er zich over beklagen, dat de leiders der Roomsche beweging Roomsche ceremoniën nadoen en zich bedienen van Roomsche spreekwijzen.

Wel bestaat de „Protestant Truth Society”, die een zestal jaren geleden gesticht werd door den Londenschen boekhandelaar Kenist. Kenist stierf in een hospitaal, aan de gevolgen van een steek met een bijtel, hem toegebracht door een steek tegenstanders, doch zijn werk werd door zijn zoon voortgezet.

Dezer dagen hield de genoemde Society haar jaarvergadering in Exeter Hall. De heer Kenist sprak daar over de aanmatiging van de Romaniseerende richting, die stoumoedig optrad door haar succes in Engeland — de citadel der beginselen van de Reformatie! Daarom had de arbeid der vereniging des te meer beteekenis.

Voorts besprak de heer Kenist de uitlating van den bisschop van Chester, die beweerd had, dat het gebruik van een misgewaad zou gewettigd worden, hetgeen beteekende dat de wet moest veranderd worden ten bate van de verbrekers van de wet. Groote meetings door den spreker geleid, waarbij misgewaden den vergaderden werden getoond, hadden een „nooit” op het voorstel van den bisschop uitgesproken.

Doch wat baten zulke vergaderingen, indien in de Protestantische Episcopale kerken gedurigmus worden gelezen en de predikanten die ceremonie in een misgewaad volbrengen